

T. C.
İSTANBUL

Şehremaneti Mecmuası

Şehremaneti tarafından ayda bir çıkarılır

Yıl : 6

Temmuz, Ağustos 1930

Sayı : 71-72

Dr. RİFAT OSMAN BEY

Mecmuamız bu nüshasından itibaren Rifat Osman Beyin muaveneti tahriri-yesini teminle iştirak eder. İstanbul'un öz evladı olduğu halde 25 senedenberi Edirne'yi vatani sanii ittihaz etmiş olan Rifat Osman Bey; orada Edirnelilerin büyük minnet ve şükranlarını kazanacak eserler vücade getirmiştir.

Hizmetlerinden birisi yıkık duvar ve harabelelerin - den mülhem ola - rak bulduğu pek çok mühim vesaike Edirne Sarayına dair yazmış ve tersim etmiş oldu - ğu eserdir. Edirne Türklerin Rume - li'de ilk payitahtları ve sonraları da en büyük merkezleri ve darülcihatları olduğu için son Rus muharebesinde ya - klmış olan Edirne sarayını Rifat Osm - an Beyin yazmış ve tersim etmiş, daha doğrusu ihya etmiş olması Türk tarihi için de unutulmaz bir hizmet olmuştur.

Rifat Osman Bey bir de Edirne tarihi yazmağa başlamış ve bunu bitirmek üzere bulunmuştur. Mütareke esnasında Edirne işgal altında iken vakıf binaları ve abideleri tespit etmiş ve bu hizme - tinden dolayı Evkaf Müdiriyeti Umumi-yesince mükâfatı nakdiye ile taltif edil -

miştir. Gene mütareke esnasında Edir - nenin türklüğünü ve müslimanlığını göstermek maksadile (Musavver Edirne Rehnüması) nı tab ve neşretmiştir.

Rifat Osman Bey bu eserlerle uğraş - makla beraber bir yandan da bu günlerde her yerde olduğu gibi Edirne'de de ihmâl ve tahribe uğrıyan kabrista - nları tetkike koyul - muş ve bunun için büyük bir eser ha - zırlamağa başlamı - ştır. Bu son tetkik - atının ufak bir parça sını mecmuamızın bu nüshasile neş - rediyoruz.

Edirne'de açılan müze Rifat Osman Beyin himmetile günden güne zen - ginleşmektedir.

Rifat Osman Be - yin eserlerine büyük bir kıymet verdiren cihet kendisinin bir ilim adamı ve bir tarihçi olduğu

kadar aynı zamanda iyi bir ressam oluşudur. Eserlerinin bütün resimlerini kendisi yapmaktadır ki bir müellif için bu en büyük meziyettir. Resmî Miralay Seyit Bey merhumdan öğrenmiştir. Rifat Osman Bey gibi kıymettar bir zatın Edirne'de bulunuşundan maarif idaresi de istifade ederek kendisine müteaddit mekteplerde hocalıklar tevdi etmiştir.

Dr. Rifat Osman B.

Sözü hep tarih vadisinde dolaştırdığımız için azkaldı Rifat Osman Beyin asıl mesleğini kaydetmeden geçecektik .

Evet Rifat Osman Bey Edirne merkez hastanesi rontken mütehassısıdır . Bina-enaleyh mesleği tababettir .

Rifat Osman Bey 1291 tarihinde İstanbul'da Harem iskelesinde dünyaya gelmiştir . Pederi mevaliden Osman Nuri Efendidir . Tıbbiye mektebinden 25 temmuz 1315 tarihinde yüzbaşılıkla neş'et etmiş ve uzun müddet Gülhane merkez hastanesinde Alman Rider Paşa yanında rontken şefi sıfatıyla tevsii malumat ettikten sonra Selânik , Manastır ve Edirne hastanelerinde rontken devairini tesis etmiştir . Umumi harp bida-yetinde rütbesi binbaşılığa terfi ve Edirne merkez hastanesi sertababetine tayin

edilmiş ve mütarekenin bidayetinde talebi üzerine 25 Mayıs 1335 te tekaüdü icra olunmuştur .

İşte meslek ve medarı maişeti hari-cinde ihtilâs edebildiği vakitleri boş geçirmiyen , ve Türkün tarihine , içtima-iyatına ve bilhassa şehirciliğinin teteb-buatına hasretmiş olan Doktor Rifat Osman Beyi şu suretle karilemize tanı-tmakla büyük bir iş yapmış olduğumuza kaniiz . Emanet memmuası sayfaları kıymettar yazılarına karşı açıktır . Yalnız İstanbul'a değil Edirne'ye, Edirne tarihine ve Edirne belediyesine ait yazılarını da kemali memnuniyetle dercedeceğimizi arzeder ve lutfu muavenetlerinden dolayı teşekkürü vecibeden biliriz .

OSMAN NURİ

MİMARİ TARİHİMİZLE ALÂKADAR BİR LAHİT

Mimar Koca Sinan küçük bir risale şeklinde tercümei halini yazarak « Tezkeretülebniye » ismini vermiş ve bu eserinin tevsii muhibbi ve iş arkadaşı şair Sâi Çelebiden reca etmişti .

Sinan'ın bütün mimari asarını dahi-yane nakışlarla tezyin eden şair Sâi Mustâfa Çelebi üstadın bu arzusunı ifa ile yazdığı risaleye « Tezkeretülbünyan » demiştir .

İkdam gazetesi sahibi A. Cevdet Bey 1315 de bu küçük eserin tabi ve neşrine himmet etmiştir .

11 Teşrinievvel 1312 tarihli İkdam' da neşrolunan bir makale Sâi risalesinin baş tarafına mükaddeme olarak ilave edilmiştir; bu mukaddemede « Kuyudatı mühimme » isimli arapça bir eserden bahisle Sinan'ın tercümeihali ni teikik ve tesbitte mühim bir âmil olduğu mesturdur .

Gariptir ki memleketimizde bu eseri gören bir fazlımız bulunmadığı gibi umum İstanbul kütüpanelerinde de te-sadüf edilemedi . Bu anka kuşu esere atfen Sinan'ın iki kere evlendiği halde evlat sahibi olmadığı yazıldığından biz de Sinan'dan bâhis yazılarımızda, icabetti-kçe, bu sureti kabul ettik .

Son günlerde Edirne'de bazı tetkikat-ta bulunduğum esnada tesadüf ettiğim bir lahidin baş tarafındaki kitabenin istampajla yaptığım nümunesini enzarı tetkika arz ediyorum .

30-40 sene evel Mimar Sinan'ı tanıyanların adedi çok mahdud iken son senelerde yapılan neşriyat sayesinde bu dâhi san'atkâr hakkında umumi bir alâka uyanmış ve milletimizin büyükle-rini ve büyüklüklerini tanımak için şü-müllü bir iştîyak gösteren gençliğim Koca Sinan milli bir üsâdî olarak tanınmış ve sevilmiştir .